

Sesijas dokuments

B8-0082/2018

5.2.2018

REZOLŪCIJAS PRIEKŠLIKUMS

iesniegts, noslēdzot debates par Komisijas priekšsēdētāja vietnieces un Savienības Augstās pārstāves ārlietās un drošības politikas jautājumos paziņojumu,

saskaņā ar Reglamenta 123. panta 2. punktu

par pašreizējo stāvokli cilvēktiesību jomā Turcijā
(2018/2527(RSP))

*Charles Tannock, Branislav Škripek, Arne Gericke, Jana Žitňanská,
Ruža Tomašić, Anders Primdahl Vistisen, Monica Macovei,
Angel Dzhambazki, Jan Zahradil, Valdemar Tomaševski*
ECR grupas vārdā

Eiropas Parlamenta rezolūcija par pašreizējo stāvokli cilvēktiesību jomā Turcijā (2018/2527(RSP))

Eiropas Parlaments,

- ņemot vērā iepriekšējās rezolūcijas par Turciju, it īpaši 2016. gada 27. oktobra rezolūciju par žurnālistu stāvokli Turcijā¹, 2016. gada 24. novembra rezolūciju par ES un Turcijas attiecībām² un 2017. gada 6. jūlija rezolūciju par Komisijas 2016. gada ziņojumu par Turciju³,
 - ņemot vērā Komisijas 2016. gada ziņojumu par Turciju,
 - ņemot vērā ES delegācija Ankarā 2017. gada 14. septembra paziņojumus par cilvēktiesību situāciju Turcijā un 2017. gada 13. novembra paziņojumus par cilvēktiesību aizstāvju situāciju Turcijā,
 - ņemot vērā paziņojumu, kas tika izdarīti pēc ES un Turcijas augstākā līmeņa politiskā dialoga, kurš notika 2017. gada 25. jūlijā,
 - ņemot vērā Eiropas cilvēktiesību konvenciju (*ECHR*), kuru ir parakstījusi arī Turcija,
 - ņemot vērā ES pamatnostādnes par reliģijas vai ticības brīvības veicināšanu un aizsardzību,
 - ņemot vērā Starptautisko paktu par pilsoniskajām un politiskajām tiesībām (*ICCPR*),
 - ņemot vērā ANO 1981. gada Deklarāciju par jebkādas uz reliģiju vai ticību balstītas neiecietības un diskriminācijas izskaušanu,
 - ņemot vērā Reglamenta 123. pantu,
- A. tā kā Turcija ir svarīga ES partnervalsts; tā kā tiesiskuma ievērošana, tostarp varas dalīšanas, demokrātijas, vārda un plašsaziņas līdzekļu brīvības, biedrošanās brīvības, reliģiskās brīvības un minoritāšu tiesību ievērošana ir galvenie tiesību institūti, kas ir noteikti kā starptautiskajās, tā valstu tiesībās;
- B. tā kā 2018. gada 18. janvārī Turcija kopš 2016. gada neizdevušās valsts apvērsuma sesto reizi pagarināja ārkārtas stāvokli; tā kā ārkārtas stāvokļa laikā Turcijā tiesiskas valsts režīms ir bijis nemitīgi apdraudēts, jo ikviens, par kuru pastāvēja aizdomas par piederību *F. Gülen* kustībai, un pilsoniskās sabiedrības aktīvistu, tostarp žurnālistu, juristu, akadēmisko aprindu pārstāvju, rakstnieku un NVO, tika pakļauti kaitniecībai no tiesu puses, patvaļīgai aizturēšanai, pārvietošanās aizliegumiem un daudziem citiem ierobežojošiem pasākumiem, kaut arī nekādu pierādījumu par noziedzīgiem nodarījumiem vai neapgāzamu aizturēšanas pamatu nebija; tā kā valsts amatpersonas

¹ Pieņemtie teksti, P8_TA(2016)0423.

² Pieņemtie teksti, P8_TA(2016)0450.

³ Pieņemtie teksti, P8_TA(2017)0306.

joprojām tiek atlaistas no darba vai atbrīvotas uz laiku uz dekrēta pamata, ignorējot jebkādu likumā noteikto kārtību, un tā kā kopš 2016. gada jūlija no darba ir atlaistas vairāk kā 110 000 personas. tā kā vairāk kā 500 juristi ir ieslodzīti uz tiesas procesa laiku un vairāk kā 1000 tiek kriminālvajāti;

- C. tā kā represijas tiek vērstas arī pret kurdu opozīciju atbalstošo *HDP* partiju, kuras līdzpriekšsēdētāji ir *Selahattin Demirtaş* un *Figen Yüksekdağ* un citi parlamenta deputāti kopš 2016. gada novembra atrodas pirmstiesas aizturēšanā, savukārt pirms tam — 2016. gadā tika atcelta 148 *HDP* un citu opozīcijas partiju parlamentu deputātu parlamentārā imunitāte; tā kā 2018. gada 11. janvārī tika atcelts Eiropas Parlamenta Saharova balvas laureātes *Leyla Zana* deputātes statuss, izvirzot apšaubāmus iemeslus; tā kā valsts dienvidaustrumos valdība savā kontrolē pārņēma 89 pašvaldības, kurās valdošais spēks bija šajā reģionā uzvarējusi *HDP* radniecīgā partija — Demokrātiskā reģionu partija (*DBP*) —, un uz laiku apturēja no šīs partijas demokrātiski ievēlēto pašvaldību līdzpriekšsēdētāju amata pilnvaras, pamatojoties uz aizdomām par terorisma pārkāpumiem, un tā kā vismaz 70 cilvēki tika ieslodzīti uz tiesas procesa laiku, kā rezultātā tika pārkāptas tiesības uz politisku bēdrosanos un līdzdalību un vārda brīvību;
- D. tā kā ir pieauguši vārda brīvības ierobežojumi un žurnālistu un plašsaziņas līdzekļu iebiedēšana gan Turcijā, gan ārpus tās, kas izpaužas kā aresti, pratināšanas, kriminālvajāšanas, cenzūras gadījumi un atlaišanas no darba; tā kā ieslodzīti ir vairāk kā 150 žurnālisti; tā kā ieslodzīti ir arī ārvalstu žurnālisti, jo īpaši Vācijas turku izcelsmes žurnālists *Deniz Yücel*, kuru 2017. gada februārī apcietināja, pamatojoties uz apsūdzībām spiegošanā, un tā kā viņš joprojām atrodas ieslodzījumā; tā kā 2017. gadā sākās vairākas nozīmīgas politiski motivētas prāvas, kuras bija ierosinātas pret žurnālistiem, neskatoties uz to, ka apsūdzības nebija drošticami pierādītas;
- E. tā kā 2017. gadā vajāti tika arī cilvēktiesību aizstāvji; tā kā 2017. gada jūnijā tika apcietināts Turcijas organizācijas *Amnesty International* priekšsēdētājs *Taner Kiliç* par iespējamu saikni ar *F. Gülen*. tā kā Stambulas tiesa 2018. gada 31. janvārī izdeva rīkojumu *Taner Kiliç* atbrīvot pret drošības naudu, taču viņš joprojām atrodas apcietinājumā, jo prokurors iesniedza apelāciju, prasot tiesas lēmumu pārskatīt; tā kā 2017. gada jūlijā sapulcēšanās laikā Stambulā tika aizturēti desmit citi cilvēktiesību aizstāvji, tostarp viens Vācijas un Zviedrijas pilsonis, kuri tika apsūdzēti vārdā nenosauktas terora organizācijas atbalstīšanā un tika atbrīvoti pret drošības naudu 25. oktobrī; tā kā 2017. gada novembrī uzņēmējs un plaši pilsoniskajā sabiedrībā pazīstama persona *Osman Kavala* tika apcietināts, neizvirzot nekādas precīzas apsūdzības;
- F. tā kā 2018. gada janvārī tika apcietināti vairāk kā 300 cilvēku, tostarp žurnālisti, kas sociālajos medijos pauda kritiku par Turcijas valdības militāro iejaukšanos — operāciju “Olīves zars” — Sīrijas ziemeļrietumu anklāvā Afrīnā, pamatojoties uz apsūdzībām “naida kurināšanā, valsts amatpersonu goda aizskaršanā, terorisma atbalstīšanā un valsts vienotības apdraudēšanā”;
- G. tā kā, neskatoties uz to, ka Turcijas konstitūcijā ir paredzēta ticības, lūgšanu un reliģisko ideju privātās izplatīšanas brīvība un aizliegta diskriminācija reliģijas dēļ, reliģiskās minoritātes joprojām cieš no naida noziegumiem un verbāliem un fiziskiem uzbrukumiem, stigmatizācijas un sabiedriskā spiediena skolā, diskriminācijas reliģiskās

aiļes dēļ identitātes kartēs un problēmām, kas skar spēju izveidot oficiāli atļautu lūgšanu vietu; tā kā pilsoniskā sabiedrība ir ziņojusi par nepieredzētu pret kristiešiem vērstas vajāšanas un apspiešanas līmeni, ņemot vērā, ka islama fundamentālisti ir pametuši Sīriju un Irāku un ir apmetušies Turcijā, kā rezultātā ir ievērojami pieaudzis pret kristiešiem vērstās vardarbības un agresijas līmenis; tā kā 2016. gada oktobrī tika aizturēts *Andrew Brunson*, kurš Turcijā mācītāja amatā dievam kalpoja visus 23 iepriekšējos gadus un kuru nepatiesi apsūdzēja dalībā bruņotā teroristu organizācijā, nesniedzot nekādus pierādījumus, un tā kā viņš ieslodzījumā atrodas joprojām;

- H. tā kā 2017. gadā ir saņemtas daudzas ziņas par spīdzināšanu un sliktu izturēšanos policijas izolatoros, jo īpaši — no fiziskām personām, kas ir aizturētas, pamatojoties uz terorisma apkarošanas likumu;
- I. tā kā Turcijā joprojām atrodas lielākais bēgļu skaits pasaulē; tā kā joprojām šajā valstī tiek fiksēts augsts bērnu darba līmenis un liels tādu bērnu bēgļu un patvēruma meklētāju skaits, kas neapmeklē skolu; tā kā saskaņā ar nesensajiem ziņojumiem, gandrīz pusmiljons Sīrijas bēgļu bērnu patlaban ir uzņemti skolā, bet vismaz 380 000 joprojām skolu neapmeklē,
1. ir ļoti nobažīties par nesamērīgajiem pasākumiem, kuri tiek veikti saskaņā ar ārkārtas režīmu, ko ievieša pēc neizdevušās valsts apvērsuma un kas vēl nav atcelts, tostarp par lielo arestu un atļaišanu no darba skaitu, īpašuma atsavināšanu un pastiprinātu vērsanos pret plašsaziņas līdzekļu brīvību un arī par nesamērīgu plašsaziņas līdzekļu vietņu un sociālo mediju aizliegšanu;
 2. atgādina, ka tiesiskas valsts princips, vārda brīvība, pulcēšanās un biedrošanās brīvība un plašsaziņas līdzekļu dažādība un neatkarība ir būtiski demokrātiskās sabiedrības elementi un ka spēcīgas un neatkarīgas NVO ir galvenie demokrātiskās sistēmas faktori; uzsver, ka Turcijai ir jācenšas nodrošināt iespējami augstākos demokrātijas standartus un praksi, ievērojot cilvēktiesību pienākumus, kas ir noteikti starptautiskajās cilvēktiesību konvencijās, kurām tā ir pievienojusies;
 3. stingri nosoda ES pilsoņu, žurnālistu, akadēmisko aprindu pārstāvju un cilvēktiesību aizstāvju nepamatotu apcietināšanu Turcijā un prasa, lai nekavējoties tiktu atbrīvoti *Deniz Yücel*, *Taner Kiliç*, *Osman Kavala* un visi pārējie, pamatojoties uz nevainīguma prezumpciju, un prasa pirmstiesas aizturēšanu īstenot saskaņā ar Eiropas Cilvēktiesību konvenciju; aicina Turcijas valdību atcelt plašsaziņas līdzekļu slēgšanas lēmumus un atjaunot to darbību, kā arī nodrošināt, lai prese un citi plašsaziņas līdzekļi un visas personas spētu izteikties par sabiedriskiem jautājumiem un informēt sabiedrību bez cenzūras vai ierobežojumiem;
 4. nosoda to, ka ieslodzījumā joprojām atrodas *HDP* partijas līdzpriekšsēdētāji *Selahattin Demirtaş* un *Figen Yüksekdağ* un citi opozīcijas deputāti, un kurdu pašvaldību mēri, un prasa viņus nekavējoties atbrīvot uz laiku, kamēr notiek viņu tiesas process; nosoda neseno lēmumu atcelt *Leyla Zana* parlamenta deputātes statusu un agrākos līdzīgos lēmumus par pieciem *HDP* partijas parlamenta deputātiem; atkārtoti pauž savu solidaritāti ar likumīgi ieceltiem parlamenta deputātiem, kas ir aizturēti un kurus centās iebiedēt;
 5. pauž dziļas bažas par kritisko viedokļu autoru arestiem Turcijā laikā, kad Afrīnā tiek

veikta satraukumu raisoša militārā iejaukšanās — operācija “Olīves zars”; atgādina, ka Turcijas īstenotā protestu pret militāro iebrukumu apspiešana ir uzskatāma par pašas Turcijas tiesību un to pienākumu pārkāpumu, kuri tai ir jāpilda saskaņā ar starptautiskajām cilvēktiesībām;

6. aicina Turcijas valdību ievērot un īstenot Turcijas visaptverošos tiesību aktus, kuros ir noteikta reliģiskās brīvības aizsardzība, un pilnībā ievērot Eiropas Cilvēktiesību tiesas spriedumus un Venēcijas komisijas ieteikumus par reliģijas vai ticības brīvību, sekmēt atsavinātā baznīcas īpašuma atgriešanu likumīgajiem īpašniekiem un nodrošināt likumā paredzētās kārtības ievērošanu visos gadījumos, kad tiek ietekmētas tiesības uz reliģijas vai ticības brīvību; prasa, lai valdība sāktu dialogu ar reliģiskām minoritātēm nolūkā pārvarēt aizspriedumus un atrisinātu problēmas saskaņā ar starptautiskajās tiesībās noteiktajiem pienākumiem; mudina valdību atbrīvot mācītāju *Andrew Brunson* un ļaut viņam atgriezties mājās; aicina Turcijas iestādes nopietni apkarot visas sabiedrībā novērojamas antisemitisma izpausmes;
7. ir satraucies par saņemto informāciju attiecībā uz ieslodzīto personu spīdzināšanu un sliktu izturēšanos pret tām un mudina Turcijas iestādes pildīt Eiropas Cilvēktiesību konvencijā noteiktos pienākumus un ievērot Eiropas Cilvēktiesību tiesas judikatūru;
8. mudina Turcijas valdību piešķirt darba atļaujas un nodrošināt piekļuvi veselības aprūpei visiem Sīrijas bēgļiem un sīriešu bēgļu bērniem iespējas saņemt izglītību;
9. aicina ES delegāciju Ankarā sadarbībā ar dalībvalstu vēstniecībām kalpot par piemēru un sniegt koordinētu palīdzību un vajadzības gadījumā nodrošināt sabiedrības atbalstu cilvēktiesību aizstāvjiem, galvenokārt uzraugot un novērojot tiesu procesus un iepriekš prasot atļauju apmeklēt cietumus;
10. aicina Komisiju, Eiropas Ārējās darbības dienestu (EĀDD) un īpašo sūtni reliģijas vai ticības brīvības veicināšanai ārpus Eiropas Savienības jautājumos regulāri ierosināt apspriest kristiešu un citu reliģisko minoritāšu jautājumam kā to dialoga ar Turciju neatņemamu sastāvdaļu; mudina ES delegāciju Ankarā regulāri īstenot ES pamatnostādnes par reliģijas vai ticības brīvības veicināšanu un aizsardzību, atbalstot vietējās baznīcas un pilsonisko sabiedrību, izdarot publiskus paziņojumus un apmeklējot reliģisko minoritāšu locekļus brīvības atņemšanas vietās;
11. uzstāj, ka Turcijas cilvēktiesību aizstāvju un pilsoniskās sabiedrības pārstāvju atbalstīšana ir ļoti svarīga no valsts nākotnes viedokļa; atkārtoti izsaka savu Komisijai adresēto aicinājumu novērtēt konkrētas iespējas, kā palielināt atbalstu Turcijas pilsoniskajai sabiedrībai;
12. uzdod priekšsēdētājam šo rezolūciju nosūtīt Komisijai, Padomei, Eiropas Ārējās darbības dienestam, dalībvalstīm un Turcijas Republikas valdībai un parlamentam.